

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα (Διαθεματικό Σενάριο)

Γ΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Διερευνώντας όψεις του προσωπείου σε προφορικά κείμενα: δεξιότητες παραγωγής λόγου»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΝΕΖΗ

Εφαρμογή: ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Διερευνώντας όψεις του προσωπείου σε προφορικά κείμενα: δεξιότητες παραγωγής λόγου

Εφαρμογή σεναρίου

Θεοδώρα Τριαντοπούλου

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Νέζη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από Μετάφραση

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο

Χρονολογία

Από 17-12-2012 έως 21-1-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Διαθεματικό σενάριο: εφαρμόστηκε μετά την ολοκλήρωση του Α΄ Επεισοδίου της Ελένης του Ευριπίδη.

Διαθεματικό

ΝΑΙ

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (μτφρ.) Γ΄ Γυμνασίου και Νεοελληνική Γλώσσα

Χρονική διάρκεια

4 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

Εκτός σχολείου: γειτονιά

II. Εικονικός χώρος: Εικονικός χώρος: facebook, e-mail.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Η μετακίνηση του εκπαιδευτικού από τον ρόλο διεκπεραιωτή της διδακτέας ύλης στον ρόλο του διαμορφωτή του μαθησιακού υλικού που αναδιαρθρώνει τη σχολική ύλη, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των μαθητών του.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Νέζη, Διερευνώντας όψεις του προσωπίου σε προφορικά κείμενα: δεξιότητες παραγωγής λόγου, Νεοελληνική Γλώσσα και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία-Δραματική Ποίηση Γ΄ Γυμνασίου ή Β΄ Λυκείου, 2012.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο εφαρμόστηκε αμέσως μετά το πέρας του Α΄ Επεισοδίου, στο πλαίσιο του μαθήματος Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση Γ΄ Γυμνασίου και υιοθετεί την πρώτη εκδοχή του παραδειγματικού σεναρίου. Οι μαθητές, αφού διάβασαν το κείμενο με δύο εναλλακτικούς τρόπους με τη χρήση προσωπίου και χωρίς

προσωπείο, κλήθηκαν να επιλύσουν ένα πρόβλημα που τέθηκε με διλημματική μορφή: «**Με μάσκα ή χωρίς μάσκα μια σύγχρονη αναπαράσταση του αρχαίου δράματος**». Αρχικά εξέθεσαν και κατέγραψαν τις απόψεις τους. Στη συνέχεια επεξεργάστηκαν στην ολομέλεια το οπτικοακουστικό υλικό «Όψεις του προσωπείου» του Δήμητρα Μήττα (<http://www.komvos.edu.gr/masks/masks4.html>) ενεργοποιώντας ως ακροατές στρατηγικές κατανόησης προφορικού λόγου. Στη συνέχεια, συνέθεσαν τα στοιχεία που συνέλεξαν και δημιούργησαν μία προφορική εισήγηση την οποία συνόδευσαν από ένα PowerPoint. Τέλος, παρουσίασαν τις εισηγήσεις τους στην ολομέλεια της τάξης.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η εφαρμογή υιοθετεί την α' εκδοχή του παραδειγματικού σεναρίου που κινείται εντός του πεδίου της μάθησης με επίλυση προβλήματος (problem-based learning) αλλά αναγνωρίζει ισχυρό τον καθοδηγητικό ρόλο του εκπαιδευτικού στη μαθησιακή διαδικασία. Ο εκπαιδευτικός έχει επιλέξει το μαθησιακό υλικό και θέτει με τη μορφή διλήμματος το πρόβλημα, υιοθετώντας ως διδακτικές πρακτικές τις στοχευμένες ερωτήσεις και τον κατευθυνόμενο διάλογο σε συνδυασμό με σύντομη εισήγηση και φύλλο εργασίας, ενώ στην αίθουσα διδασκαλίας έχει τον έλεγχο στο χειρισμό των τεχνολογικών εργαλείων (Η/Υ, διαδίκτυο).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Η διεύρυνση της πολιτισμικής εμπειρίας των μαθητών σχετικά με τον ρόλο του

θεατρικού προσωπείου μέσα από την επεξεργασία προφορικών κειμένων συνιστά άξονα γύρω από τον οποίο αναπτύσσεται η συγκεκριμένη εφαρμογή. Η μαθησιακή διαδικασία επιδιώκει την παραγωγή νοήματος μέσα από την επικοινωνία με αυθεντικό κειμενικό υλικό που αναδεικνύει διαφορετικές οπτικές του θέματος. Οι μαθητές οικοδομούν την ταυτότητά τους ως ακροατές αλλά και ως υποκείμενα πολιτισμικά και κοινωνικά προσδιορισμένα, καθώς καλούνται όχι μόνο να κατανοήσουν το περιεχόμενο των προφορικών κειμένων ενεργοποιώντας τις προσλαμβάνουσές τους αλλά και να αναγνωρίσουν την προθετικότητα των ομιλητών μέσα από τις γραμματικοσυντακτικές και λεξιλογικές επιλογές τους, να επισημάνουν ιδεολογικές θέσεις τους, να αξιολογήσουν τον τρόπο που περιεχόμενο και μορφή ανταποκρίνονται στις προσδοκίες που το κειμενικό είδος προκαλεί και η κοινωνική πρακτική υπαγορεύει.

Οι νεαροί ακροατές έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τον προβληματισμό τους σχετικά με τον τρόπο που προφορικότητα και γραφή επηρεάζουν τους χρήστες της γλώσσας στις επιλογές τους ως ομιλητές και στις προσδοκίες τους ως ακροατές ανάλογα με το πλαίσιο επικοινωνίας, την κοινωνική τους ταυτότητα και την πολιτισμική τους εμπειρία. Τέλος, σε ένα μαθησιακό περιβάλλον που επιτρέπει την πολυφωνία και τον διάλογο οι ίδιοι ως παραγωγοί νοήματος διατυπώνουν θέσεις και επιχειρηματολογούν γύρω από το αρχικό ερώτημα: **«Με μάσκα ή χωρίς μάσκα μια σύγχρονη αναπαράσταση του αρχαίου δράματος;»** (βλ. Νέζη 2012: 4-5).

Γνώσεις για τη Δραματική Ποίηση-Αρχαία Τραγωδία

Οι μαθητές ανατρέχουν στη γνώμη ειδικών (συνεντεύξεις, ομιλίες) και οικοδομούν τη γνώση τους για το θεατρικό προσωπείο και τις πολλαπλές λειτουργίες του μέσα από την κριτική νοηματοδότηση κειμένων αναπλαισιώνοντας τις γνώσεις τους από το μάθημα της Γλώσσας για το επικοινωνιακό πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται κάθε κείμενο. Μέσα από τη γνώμη των ειδικών διαμορφώνουν τη δική τους άποψη και τοποθετούνται κριτικά στο ερώτημα. Οι γνώσεις τους για το αρχαίο δράμα

εγκαθιδρύονται εντός συγκεκριμένου πολιτισμικού πλαισίου. Στόχος μας είναι η αρχαιογνωσία να συνδυασθεί με την ανάπτυξη εκ μέρους των μαθητών δεξιοτήτων κριτικού γραμματισμού (βλ. Νέζη 2012: 6-7).

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές ασκούνται κατεξοχήν στην κατανόηση προφορικού λόγου. Καλλιεργούν στρατηγικές κατανόησης κάνοντας υποθέσεις για το σκοπό και το θέμα του κειμένου και τον τρόπο που επηρεάζουν τη μορφή του περιεχομένου και την οργάνωση της πληροφορίας, επιβεβαιώνοντας ή διαψεύδοντας τις αρχικές υποθέσεις με βάση συγκεκριμένους κειμενικούς δείκτες σε συνδυασμό με το πλαίσιο επικοινωνίας, την οπτική και τον κοινωνικό ρόλο του ομιλητή. Ασκούνται στο να εντοπίζουν στο κείμενο μορφολογικές και λεξιλογικές επιλογές, καθώς και παραγωγικά στοιχεία, όπως επιτονισμός, παύσεις, προφορά, χροιά, ένταση φωνής κτλ., που καθορίζουν το ύφος του ομιλητή ανάλογα με το πλαίσιο επικοινωνίας και που αποκαλύπτουν την προθετικότητα του. Εξοικειώνονται με διαφορετικές στρατηγικές του ομιλούντος (αναδιατυπώσεις, παραφράσεις, επικαλύψεις, διακοπές), προκειμένου να υποστηρίξει τις θέσεις του.

Επιπλέον ασκούνται στο να κρατούν σημειώσεις και να επεξεργάζονται το υλικό τους, προκειμένου να διατυπώσουν τη θέση τους απέναντι στο αρχικό ερώτημα. Ως παραγωγοί νοήματος κατασκευάζουν τα δικά τους κείμενα αιτιολογώντας τις επιλογές τους. Στο πλαίσιο της επικοινωνίας μαθαίνουν να υποστηρίζουν τις επιλογές τους με επιχειρήματα. Ασκούνται και οι ίδιοι στην παραγωγή προσχεδιασμένου ή μη προφορικού λόγου, ανάλογα με την εκδοχή του σεναρίου που επιλέγεται (βλ. Νέζη 2012: 5-6).

Γραμματισμοί

Στο συγκεκριμένο σενάριο δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη στρατηγικών κατανόησης προφορικών κειμένων και δεξιοτήτων αναγνώρισης των τρόπων

οργάνωσης του προφορικού λόγου με βάση τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους. Οι νεαροί ακροατές δεν έχουν στη διάθεσή τους κανένα εξωγλωσσικό στοιχείο που να τους επιτρέπει να διατυπώνουν ερμηνευτικές εκδοχές σχετικά με την προθετικότητα του ομιλητή ή το καταστασιακό περιβάλλον στο οποίο συντελείται η επικοινωνιακή πράξη.

Ως προς τους νέους γραμματισμούς, το συγκεκριμένο σενάριο επιδιώκει να αναδείξει ότι προφορικός, γραπτός, υβριδικός λόγος δεν έχουν αξιολογικές διαφορές, αλλά είναι μορφές λόγου με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές κοινωνικές πρακτικές και περιστάσεις και προσπαθεί να ασκήσει τους νεαρούς χρήστες της γλώσσας στην αναγνώριση αυτών των χαρακτηριστικών σε συνδυασμό με την ανάλυση των κοινωνικών πρακτικών μέσα στις οποίες παράγονται τα συγκεκριμένα κείμενα (βλ. Νέζη 2012: 6).

Διδακτικές πρακτικές

Βλ. ενότητα Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το θέμα του προσωπίου, της σκευής και της σκηνοθεσίας του αρχαίου δράματος διατρέχει την επεξεργασία του κειμένου σε όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας της τραγωδίας ΕΛΕΝΗ του Ευριπίδη. Με αφορμή την ολοκλήρωση μίας ενότητας της δραματικής ποίησης, η ενασχόληση με το «Με μάσκα ή χωρίς μάσκα μια σύγχρονη αναπαράσταση του αρχαίου δράματος;» εξοικειώνει τους μαθητές με το θέμα και ενισχύει τη γνώση τους για την αρχαία τραγωδία, ενώ παράλληλα καλλιεργεί γλωσσικές δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής προφορικού λόγου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνάδει με τα Νέα Προγράμματα Σπουδών για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία στο Γυμνάσιο που εφαρμόζονται πιλοτικά από τη σχολική χρονιά 2011-2012 και υιοθετούν, τις αρχές του κριτικού γραμματισμού, στις οποίες βασίζεται συνολικότερα το Π.Σ. της Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται για την άντληση υλικού από το διαδίκτυο και την υποστήριξη προφορικής παρουσίασης με τη χρήση λογισμικού παρουσίασης.

Κείμενα

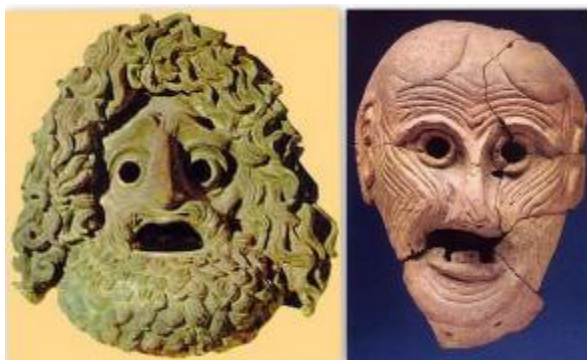
«Όψεις του προσωπίου» του Δήμητρα Μήττα

<http://www.komvos.edu.gr/masks/masks4.html> =

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Φάση 1η: 2 διδακτικές ώρες: Πρόβλημα προς διερεύνηση

Μετά την ολοκλήρωση του Α΄ Επεισοδίου, ο εκπαιδευτικός αξιοποιώντας τις παρακάτω εικόνες κατασκεύασε δύο προσωπίες και τα έφερε στην τάξη.

Δύο μαθητές κλήθηκαν να διαβάσουν θεατρικά τη β΄ σκηνή του Α΄ Επεισοδίου (διάλογος Μενελάου-Γερόντισσας) με δύο εναλλακτικούς τρόπους: με προσωπίο και χωρίς προσωπίο.

Σε αυτή τη φάση τέθηκε από τον εκπαιδευτικό το πρόβλημα προς διερεύνηση: «**Με προσωπείο ή χωρίς σε μία σύγχρονη θεατρική παράσταση; Τι πρέπει να κάνει ένας νέος σκηνοθέτης;**». Οι μαθητές κατέγραψαν τη δική τους άποψη στο [Φύλλο Εργασίας](#) που τους δόθηκε, αιτιολογώντας την επιλογή τους. Ο εκπαιδευτικός κατέγραψε τα επιχειρήματα των μαθητών στον πίνακα.

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός έθεσε ένα νέο σχετικό ερώτημα: Τι θα συμβούλευαν τον εκπαιδευτικό τέσσερις ειδικοί; Ο Δημήτρης Βάγιας (Ηθοποιός, καθηγητής στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ και στη Δραματική Σχολή του ΚΘΒΕ, της οποίας χρημάτισε και Διευθυντής), η Λίνα Λαμπράκη (Ηθοποιός, καθηγήτρια υποκριτικής στη Δραματική Σχολή του ΚΘΒΕ και στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ), η Τίνα Παραλή (Γλύπτρια-Κατασκευάστρια θεατρικών μασκών), και ο Νίκος Κυριάκου (Ψυχίατρο-Δραματοθεραπευτή).

Σε αυτό το σημείο ο εκπαιδευτικός αξιοποίησε τον ιστότοπο <http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYMC112/347/2322,8894/> και παρουσίασε τις φωτογραφίες των ειδικών μαζί με σύντομες πληροφορίες για την ταυτότητά τους. Αξιοποιώντας την τεχνική των στοχευμένων ερωτήσεων, προκειμένου να διερευνηθεί και να αναδειχθεί ο ορίζοντας προσδοκιών των παιδιών, κατεύθυne με κατάλληλες ερωτήσεις τα παιδιά να παρατηρήσουν την ηλικία, την αμφίεση, τη στάση των προσώπων απέναντι στο φωτογραφικό φακό, το βλέμμα και γενικότερα το ύφος τους, σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που ως λεζάντες συνοδεύουν το εικονιστικό υλικό και μαρτυρούν την επαγγελματική ενασχόληση των προσώπων.

Προτού ακούσουν τα πρόσωπα, οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να διερευνήσουν τις δικές τους προσδοκίες σχετικά με το περιεχόμενο και το ύφος του λόγου ανάλογα με την κοινωνική ταυτότητα του ομιλητή. Διατύπωσαν υποθέσεις σχετικά με τη στάση του ομιλητή απέναντι στο ζητούμενο (ο ρόλος του προσωπείου)

και τα χαρακτηριστικά του ύφους του σε συνδυασμό με το πλαίσιο επικοινωνίας και τον κοινωνικό ρόλο του ομιλητή.

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός παρουσίασε επιλεγμένα αποσπάσματα των μαγνητοφωνημένων συνεντεύξεων. Οι μαθητές κρατούσαν σημειώσεις από κάθε συνέντευξη σχετικά με τις θέσεις των ομιλητών γύρω από το ζήτημα του θεατρικού προσωπείου, συλλέγοντας επιχειρήματα αξιοποιώντας λέξεις κλειδιά. Με το πέρας κάθε ακρόασης γίνονταν διευκρινιστικές ερωτήσεις και δίνονταν επεξηγήσεις. Επιπλέον, οι μαθητές έκαναν ένα σύντομο σχόλιο για την εκφορά του λόγου τους (επιτονισμός, παύσεις, προφορά, χροιά, ένταση φωνής), τη γραμματικοσυντακτική δομή του (μικροπερίοδος ή μακροπερίοδος λόγος, παρατακτική, υποτακτική σύνδεση προτάσεων, ασύνδετο σχήμα, είδη προτάσεων ως προς τη δομή τους, ενεργητική ή παθητική σύνταξη, κλιτικό σύστημα), το λεξιλόγιο (ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις) και τον τρόπο που επηρεάζει ο διάλογος επικοινωνίας το λόγο των ομιλητών.

Φάση 2^η: 2 διδακτικές ώρες Παραγωγή και Αξιολόγηση Προσχεδιασμένου Προφορικού Λόγου.

Οι μαθητές στη φάση αυτή ετοίμασαν μικρές εισηγήσεις σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο αξιοποιώντας το λογισμικό παρουσίασης, με βάση το υλικό των σημειώσεων που είχαν κρατήσει από την ακρόαση των συνεντεύξεων στη σχολική τάξη ετοίμασαν τα βασικά σημεία των θέσεων που θα υποστήριζαν προφορικά προσπαθώντας να απαντήσουν στο δίλημμα: «**Με μάσκα ή χωρίς μάσκα μια σύγχρονη αναπαράσταση του αρχαίου δράματος**»; Παράλληλα δημιούργησαν ένα σχετικό αρχείο λογισμικού παρουσίασης που υποστήριζε την εισήγησή τους. Η εργασία αυτή, λόγω προβλημάτων που είχε η συγκεκριμένη χρονική περίοδος που έγινε η εφαρμογή (βαθμοί, εορτή Χριστουγέννων, οργάνωση χριστουγεννιάτικου παζαριού), δεν έγινε στο χώρο του σχολείου αλλά ανατέθηκε ως εργασία για το σπίτι.

Ο εκπαιδευτικός ενθάρρυνε τους μαθητές να συνεργαστούν αξιοποιώντας κάθε δυνατό τρόπο επικοινωνίας: e-mail, facebook, φυσική επικοινωνία. Οι εργασίες των μαθητών ολοκληρώθηκαν μέσα στις εορτές των Χριστουγέννων και στάλθηκε στον εκπαιδευτικό με e-mail. Υπήρχαν και εργασίες που δεν υποστηρίχτηκαν από λογισμικό παρουσίασης.

Σε δύο διδακτικές ώρες μετά τις εορτές (στις 18/1 και 21/1) οι μαθητές παρουσίασαν τις εισηγήσεις τους στην ολομέλεια. Οι εργασίες αξιολογήθηκαν από την ολομέλεια με κριτήρια που συνδιαμορφώθηκαν από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό και αφορούσαν στα ακόλουθα: πληρότητα περιεχομένου, οργάνωση επιχειρημάτων, οικονομία λόγου στο PowerPoint, εκφορά λόγου, επιμέλεια στην έκφραση.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με Προσωπείο ή Χωρίς Προσωπείο;

Α) Το Πρόβλημα

«Με προσωπείο ή χωρίς σε μία σύγχρονη θεατρική παράσταση; Τι πρέπει να κάνει ένας νέος σκηνοθέτης;»

Β) Μια πρώτη δική σας τοποθέτηση

Ποια είναι η δική σας θέση; Αιτιολογήστε σύντομα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γ) Η γνώμη ειδικών

<http://www.komvos.edu.gr/masks/audiovideo.html>

α) Προβλέψεις για τη θέση τους

Τι νομίζετε ότι θα συμβούλευαν οι ειδικοί: Προσπαθήστε να μαντέψετε τις απαντήσεις των ειδικών που καταθέτουν την άποψή τους στην ιστοσελίδα, κρίνοντας από την ηλικία, την αμφίεση, τη στάση των προσώπων απέναντι στο φωτογραφικό φακό, το βλέμμα και γενικότερα το ύφος τους.

- Δημήτρης Βάγιας (Ηθοποιού, καθηγητή στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ και στη Δραματική Σχολή του ΚΘΒΕ, της οποίας χρημάτισε και Διευθυντής).....
- Λίνα Λαμπράκη (Ηθοποιός καθηγήτρια υποκριτικής στη Δραματική Σχολή του ΚΘΒΕ και στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ).....
- Τίνα Παραλή (Γλύπτρια- Κατασκευάστρια θεατρικών μασκών).....
- Νίκος Κυριάκου (Ψυχίατρος- Δραματοθεραπευτής).....

β) Οι απόψεις τους

- Κρατήστε σημειώσεις από κάθε συνέντευξη που θα ακούσετε, συλλέγοντας επιχειρήματα (αξιοποιήστε λέξεις κλειδιά)
- Κάντε ένα σύντομο σχόλιο για
 - την εκφορά του λόγου τους (επιτονισμός, παύσεις, προφορά, χροιά, ένταση φωνής)
 - τη γραμματικοσυντακτική δομή του (μικροπερίοδος ή μακροπερίοδος λόγος, παρατακτική, υποτακτική σύνδεση προτάσεων, ασύνδετο σχήμα, είδη προτάσεων ως προς τη δομή τους, ενεργητική ή παθητική σύνταξη, κλιτικό σύστημα)
 - το λεξιλόγιο (ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις).
 - τον τρόπο που επηρεάζει ο διάυλος επικοινωνίας το λόγο των ομιλητών; (Δηλαδή αν στη συνέντευξη δεν χρησιμοποιείτο μαγνητόφωνο αλλά camera τι θα άλλαζε στο ύφος του λόγου των προσώπων;)

Δ) Η δική σας τοποθέτηση εμπλουτισμένη

Υποστηρίξτε προφορικά στην ολομέλεια τη θέση σας σχετικά με το δίλημμα. Ετοιμάστε μία παρουσίαση προσχεδιασμένου προφορικού λόγου με συνοδευτικό ppt, αξιοποιώντας το υλικό των σημειώσεων που έχετε κρατήσει κατά την ακρόαση των συνεντεύξεων και εικονιστικό υλικό που θα αντλήσετε από το διαδίκτυο.

Η εργασία σας θα αξιολογηθεί από την ολομέλεια με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- πληρότητα περιεχομένου,
- οργάνωση επιχειρημάτων,
- Οικονομία λόγου στο ppt/ Έμφαση σε λέξεις-κλειδιά-Όχι περιττές λεπτομέρειες
- Εκφορά λόγου: ένταση και χροιά φωνής, όχι επαναλήψεις και «γεμίσματα»
- Επιμέλεια στην έκφραση: Όχι ασυνταξίες, προχειρότητα στην έκφραση, ανολοκλήρωτες φράσεις

Ε)Υλικό

Μπορείτε να αξιοποιήσετε τις διευθύνσεις

Εθνικό Θέατρο <http://www.nt-archive.gr/>

(<http://www.komvos.edu.gr/masks/audiovideo.html>)

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Στο σενάριο αυτό δόθηκε έμφαση κυρίως στη διάσταση που αφορούσε την αρχαία ελληνική τραγωδία χωρίς να παραμεληθεί βέβαια η διάσταση της γλώσσας, κυρίως λόγω του ότι ο εκπαιδευτικός στο συγκεκριμένο τμήμα διδάσκει Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία.

Όλες οι φάσεις της εφαρμογής ήταν ιδιαίτερα επιτυχείς. Το μόνο πρόβλημα που δυσκόλεψε την εφαρμογή του σεναρίου ήταν η χρονική στιγμή που έγινε η υλοποίησή του και τα πρακτικά προβλήματα που εμφανίστηκαν (βαθμοί, εορτή Χριστουγέννων, οργάνωση χριστουγεννιάτικου παζαριού) που ανέτρεψαν τον αρχικό σχεδιασμό της ομαδικής εργασίας των μαθητών στο εργαστήριο για τη δημιουργία της προφορικής παρουσίασης και του συνοδευτικού PowerPoint. Η εργασία αυτή ανατέθηκε για το σπίτι. Ο εκπαιδευτικός ενθάρρυνε τους μαθητές και σε αυτές τις συνθήκες να συνεργαστούν. Σχεδόν όλοι οι μαθητές ανταποκρίθηκαν στην εργασία, την οποία απέστειλαν στον εκπαιδευτικό με e-mail, ενώ παρά τη δυσκολία των ημερών κάποιοι κατάφεραν να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν μία κοινή παρουσίαση. Υπήρξαν βέβαια και εργασίες που δόθηκαν σε χειρόγραφο. Στην περίπτωση που η εργασία αυτή γινόταν στην τάξη θα απαιτούνταν μία ακόμα διδακτική ώρα για την υλοποίηση του σεναρίου.

Η στιγμή των προφορικών παρουσιάσεων στην ολομέλεια ήταν ιδιαίτερα επιτυχής, όπως και η συζήτηση που ακολούθησε, καθώς ήταν εντυπωσιακή η ωριμότητα σκέψης που έδειξαν οι μαθητές και ο τρόπος που αξιολόγησαν τις εργασίες σε σχέση με τα κριτήρια που είχαν τεθεί.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αυδή, Α. & Μ. Χατζηγεωργίου. 2007. *Η τέχνη του Δράματος στην εκπαίδευση. 48 προτάσεις για εργαστήρια θεατρικής αγωγής*. Μεταίχμιο.

Bruns, A. & S. Humphreys. 2007. Building collaborative capacities in learners. The m/cyclopedia project revisited. Ιστοχώρος:

<http://www.wikisym.org/ws2007/proceedings.html>

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. Θεωρητικό πλαίσιο, κριτική ανάγνωση και αξιοποίηση λογισμικού. Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης*, τόμος 3: κλάδος ΠΕ02, Πάτρα: ΕΑΙΤΥ, 44-99, 226-245.

Lave, & Wenger. 1991. *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. U. K.: University of Cambridge Press.

Μπαλτά, Β., Μ. Νέζη, & Ν Σεφερλή. 2009. Συνομιλώντας με τις φιγούρες του θεάτρου σκιών. Μία απόπειρα προσέγγισης παλαιότερων μορφών τέχνης με σύγχρονα διδακτικά μέσα: Η ανάπτυξη ενός webquest για το θέατρο σκιών σε περιβάλλον wiki. Ανακοίνωση στο *1ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο με θέμα «Ένταξη & χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»*, ΕΤΠΕ - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (συνδιοργ.), Βόλος, 24 - 26 / 4 / 2009.

[Νέα Προγράμματα Σπουδών για τη Γλώσσα και την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία](#)

Νέζη, Μ. 2010. Εκπαιδευτικές εφαρμογές wiki. Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*, Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, ΙΤΥ, Πάτρα, 232-247.

Νέζη, Μ. 2012. *Διερευνώντας όψεις του προσωπείου σε προφορικά κείμενα: δεξιότητες παραγωγής λόγου*. Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία-Δραματική Ποίηση (Γ΄ Γυμνασίου ή Β΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση»

του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».
Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.